

P/1/2020

PŁK HENRYK BRZEZOWSKI

Rozpoczynamy cykl postów zawierających garść wspomnień o kawalerzystach okresu wojny polsko - bolszewickiej i późniejszego okresu II RP, nie tylko dowódcach, ale również prostych ułanach, szwoleżerach, strzelcach konnych i ich nieodłącznych towarzyszach - artylerzystach konnych. Nasz cykl rozpoczniemy od przedstawienia postaci niezwyklego kawalerzysty, dowódcy 7 brygady kawalerii w bitwie pod Komarowem. Henryk BRZEZOWSKI urodził się 22 kwietnia 1879 roku w Morawskiej Ostrawie w rodzinie o polskich tradycjach. Jako jedyny z czterech braci przeznaczony został służbie wojskowej. W sierpniu 1900 r. kończy prestiżową akademię wojskową w Wiener-Neustadt na wydziale kawalerii i po promocji na podporucznika otrzymuje przydział do 2 pułku polskich ułanów im. ks. Schwarzenberga w Tarnowie. W 1913 roku, w stopniu rotmistrza otrzymuje dowództwo detaszowanego szwadronu w Niepołomicach koło Krakowa. Po wybuchu I Wojny Światowej w 1914 roku rtm. Brzezowski rozpoczyna swoją trzyletnią służbę na froncie rosyjskim, w czasie której otrzymuje między innymi niemiecki Krzyż Żelazny za udział w zdobyciu Bukaresztu. Krzyż ten w roku 1941 ratuje mu życie, kiedy aresztowanemu przez Gestapo grozi wywózka do Oświęcimia. Początkiem 1918 roku odwołany z frontu otrzymuje przydział do akademii wojskowej w Wiener-Neustadt jako instruktor. W październiku jako senior Polaków akademii tworzy grupę Polaków i z nią dociera do Krakowa wchodząc w skład 1-go pułku ułanów austriackich - późniejszego 8-go pułku ułanów. W lutym 1920 roku mianowany dowódcą 8 pułku ułanów walczy z armia konną Budionnego na froncie południowym. W sierpniu obejmuje dowództwo VII brygady jazdy działającej w ramach 1 Dywizji Jazdy płk. Rómmla. To właśnie ta dowodzona przez niego brygada wspaniała się w słynnej bitwie pod Komarowem 31 sierpnia przesądzając w znacznej mierze o tym wspaniałym zwycięstwie. Po wojnie od roku 1924 dowodzi 5 Samodzielną Brygadą Kawalerii w Krakowie. Awansuje do stopnia

pułkownika. Wypadki związane z przewrotem majowym roku 1926 i czystka w kadrze oficerskiej powodują w roku 1928 przejście płk. Brzezowskiego w stan spoczynku. W okresie II RP prowadzi swoją firmę węglową w Krakowie. Zakłada klub jeździecki w Katowicach i jest współorganizatorem budowy toru wyścigowego w tym mieście. Wybuch wojny niweczy wszelkie plany, jego firma działa dalej, jednak już pod niemieckim nadzorem. Koniec wojny stawia go w trudnej sytuacji materialnej i zmusza do podjęcia pracy w miejskim przedsiębiorstwie budowlanym w Krakowie. Skończywszy 80 lat przechodzi na emeryturę. Wiosną 1964 roku potracony przez motocykl na jednej z ulic Krakowa po kilku miesiącach umiera 21 października 1964 roku. Pochowany zostaje na cmentarzu na Salwatorze.

Budując pomnik Chwały Kawalerii i Artylerii Konnej wspierani jesteśmy myślą i wspomnieniem takich właśnie postaci tego minionego czasu, gdzie prawość, uczciwość i umiłowanie Ojczyzny były dla nich najwyższym nakazem.

Autor:

Adiutant Komarowskiej Potrzeby

Jacek Skoczylas